

بررسی حیطه های مختلف تدریس درس تربیت بدنی (نیازهای شناختی، عاطفی، روانی- حرکتی، سبک کلاسداری معلم، رفتارهای مربوط به شغل و ارزشیابی) در مدارس ابتدایی استان خراسان جنوبی

نرجس سلطانی مقدم*؛ علی ثقه الاسلامی^۲، سیده عدرا میرکاظمی^۳

چکیده

مقدمه و هدف: انتخاب مناسبترین روش و نحوه تدریس مریبان تربیت بدنی یکی از اساسی ترین موضوعات در حوزه تربیت بدنی است. بنابراین هدف از پژوهش حاضر، بررسی حیطه های مختلف تدریس درس تربیت بدنی در مدارس ابتدایی استان خراسان جنوبی است.

روش شناسی: از درون جامعه آماری که شامل آموزگاران تربیت بدنی، دانش آموزان و مدیران مدارس دوره ابتدایی و کارشناسان تربیت بدنی آموزش و پرورش بود، به ترتیب ۱۱۴، ۱۰۵، ۲۶۵ و ۱۱ نفر به روش تصادفی خوشه ای- طبقه ای به عنوان نمونه انتخاب گردید. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون کلموگروف - اسمیرنوف، کروسکال والیس، علامت تک نمونه ای، تی تک نمونه‌ای، استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج تحقیق نشان داد که روش های کنونی تدریس درس تربیت بدنی در مدارس دوره ابتدایی بیشتر روش های تمرین و دستوری بود. همچنین اجرای طرح های وزارتی شنا و ژیمناستیک، نقش رسانه ها و والدین در اجرای درس تربیت بدنی و آموزش اصول مربوط به ناهنجاری های اسکلتی و تغذیه ورزشی دانش آموزان در تدریس درس تربیت بدنی در سطح نامطلوبی قرار داشت.

نتیجه گیری: با توجه به یافته ها، معلمان باید با روش های مختلف تدریس و کاربرد آن در شرایط مختلف بیشتر آشنا شوند. و برنامه ریزی و نظارت جهت اجرای طرح های وزارتی شنا و ژیمناستیک فراهم گردد و به کاربردی تر شدن نقش رسانه ها و والدین در اجرای درس تربیت بدنی و آموزش اصول مربوط به ناهنجاری های اسکلتی و تغذیه ورزشی دانش آموزان بیشتر توجه شود.

واژگان کلیدی: وضعیت تدریس، درس تربیت بدنی، مقطع ابتدایی

۱. کارشناس ارشد تربیت بدنی دانشگاه بیرجند (نویسنده مسئول: تلفن:، پست الکترونیکی: soltani1366@gmail.com)

۲. استادیار رفتار حرکتی گروه علوم ورزشی دانشکده علوم ورزشی دانشگاه بیرجند

۳. دانشیار مدیریت ورزشی دانشکده علوم ورزشی دانشگاه بیرجند

۱- مقدمه

درس تربیت بدنی در برنامه آموزشی مدارس بخش مهم و سازنده ای از تعلیم و تربیت به حساب می آید. توجه به این درس تا آنجا اهمیت دارد که مواد اول و دوم منشور «یونسکو»، تربیت بدنی و ورزش را حق اساسی تمام کودکان و نوجوانان می داند (۱).

تربیت بدنی ارائه شده در سطح دبستان برای کودکان به منظور درک و توسعه زندگی سالم بسیار مهم است؛ تا اطمینان حاصل شود که دانش لازم، مهارت های اساسی و نگرش مورد نیاز برای ایجاد یک شیوه زندگی سالم در سنین پایین در کودکان توسعه می یابد و در نتیجه با فراهم کردن این موارد از طریق تمرین های سالم می توان آن ها را به دوران بزرگسالی انتقال داد. با این حال، با وجود افزایش تقاضا برای رسیدگی به سلامت در محیط مدرسه از طریق تربیت بدنی، این درس به خصوص در سطح مدارس ابتدایی توسط یک معلم عمومی تدریس می شود (به عنوان مثال، فردی که تمرین های گسترده ای در آموزش تربیت بدنی انجام نداده است) و بسیاری از معلمان عمومی برای تدریس دوره های تربیت بدنی بی میل هستند. لذا آماده سازی ناکافی و نامناسب معلمان به عنوان یک مانع عمده برای توسعه و اجرای کیفیت برنامه های تربیت بدنی شناسایی شده است. لو^۱ و دلیسیو^۲ (۲۰۰۹) در مقاله ای با عنوان «تدریس تربیت بدنی ابتدایی» آماده سازی ناکافی و نامناسب معلمان را به عنوان یک مانع عمده برای توسعه و اجرای کیفیت برنامه های تربیت بدنی می داند. در این مقاله جریان فعلی تربیت بدنی را پرورش یک مهارت یا بازی نمی داند، بلکه ارائه محیطی جذاب برای کودکان از طریق توسعه فعالیت هایی که معنی دار، فراگیر و لذت بخش برای همه کودکان است، می باشد (۲).

در هر نظام آموزش و پرورش هدف تربیتی و آموزشی در نهایت بوسیله معلم تحقق می یابد. محتوای درس، موضوع های علمی، الگوهای تربیتی و آموزشی در نهایت بوسیله معلم تحقق می یابد. در فرایند آموزش، یادگیری از طریق تدریس صورت می گیرد. تدریس عبارتست از: تعامل یا رفتار متقابل معلم و دانش آموز بر اساس طرح منظم و هدف دار معلم برای ایجاد تغییر رفتار دانش آموز (۳). انتخاب مناسبترین روش و نحوه تدریس معلم و مربیان تربیت بدنی یکی از اساسی ترین موضوعات در حوزه تربیت بدنی و ورزش است و به عواملی چون اهداف آموزشی، خصوصیات و ویژگیهای دانش آموزان، تعداد دانش آموزان، فضاهای ورزشی در دسترس و امکانات و تجهیزات ورزشی موجود بستگی دارد. لذا یک معلم تربیت بدنی می بایست از همه روش های تدریس و نحوه کاربرد هر یک از این روش ها در دوره های مختلف تحصیلی و در محیط های مختلف آگاهی کامل داشته باشد تا بتواند در وضعیت های مختلف مناسب ترین و موثرترین شیوه یا شیوه های تدریس را انتخاب نماید (۴).

همچنین از آنجا که در تعلیم و تربیت اسلامی توجه به همه ابعاد وجودی دانش آموز مانند جنبه بدنی (بهداشت، سلامتی، ورزش)، شناختی، اجتماعی و اخلاقی اهمیت دارد. لذا اهمیت شناخت تدریس درس تربیت بدنی در همه ی ابعاد این درس برای معلمان ضروری است. متأسفانه تأکید صرف و یک جانبه بر برخی از اهداف اختصاصی مانند

1. Lu , c

2. Delisio a.

هدف مهارتی، ورزشی و رقابتی و نادیده گرفتن سایر اهداف اختصاصی و عمومی یا عدم توجه به اهداف اجتماعی و تربیتی موجب می شود که فعالیت های حرفه ای و شغلی مربیان صرفاً تفننی تلقی و از مجموعه برنامه های با ارزش تربیتی منفک شود یا به فعالیتی نازل و کم اهمیت تبدیل گردد. اگر تربیت حرکتی و ورزشی را بخشی از تعلیم و تربیت بدانیم، توجه به همه ی اهداف و حرکت در راستای تربیت همه جانبه فرد ضروری است (۵). لیکر (۲۰۰۰) در کتاب خود تحت عنوان «فراتر از مرزهای تربیت بدنی» بیان داشته است که تحقیقات آشکار ساخته، معلمان تأکید خود را بر اجزای روانی-حرکتی درس خود متمرکز می نمایند. حیطه عاطفی به عنوان دومین بعد مهم درس تربیت بدنی در نظر گرفته شده است. حدود ۲۰ درصد از عقاید معلمان به این حیطه اختصاص یافته است. حیطه شناختی در سومین رده از ابراز عقاید قرار می گیرد (حدود زیر ۲۰ درصد) و البته این تعداد در مقایسه با اظهار نظر در مورد حیطه روانی-حرکتی بسیار اندک است. در طول ۱۶ درس فقط در دو مورد به حیطه اجتماعی اشاره شده است. درک دانش آموزان چنین بود که حیطه روانی-حرکتی مسلط و غالب بوده است و حیطه های شناختی و عاطفی توجه اندکی را به خود معطوف داشته اند. فقط یک دانش آموز در مورد حیطه اجتماعی اظهار عقیده نمود (۶). رحیم رضانی نژاد و همکاران (۱۳۸۲) در مقاله ای با عنوان بررسی مشکلات مدیریت کلاس های تربیت بدنی از دیدگاه معلمان نتیجه گرفت که رفتار شاگردان در کلاسداری دبیران مشکلی ایجاد نمی کند، اما سایر عامل های آموزشی مثل عامل آموزش و مطالعه ی دبیران اثر بیشتری بر مدیریت کلاس گذاشته است (۷). حسین سپاسی و همکاران (۱۳۸۴) در مقاله ای با عنوان بررسی وضعیت محتوای درس تربیت بدنی در مدارس به این نتیجه رسید که برنامه ریزی برای اجرای محتوای درس تربیت بدنی چندان رضایت بخش ارزشیابی نمی شود که می تواند به علت مشخص نبودن نوع مهارت ها، شیوه های تدریس دبیران و تفاوت در امکانات آموزشی موجود باشد (۸). جویدیس رینک و تینا هال (۲۰۰۸) در تحقیقی روی «تدریس موثر در تربیت بدنی مدارس ابتدایی» بیان داشت که اکثر نتایج نگران کننده ای از مدیریت ناکارآمد و روش های آموزشی غیرموثر نشان داده شده است و امروزه معلمی اثر بخش است که از مهارت های مورد نیاز دانش آموزان آگاهی داشته باشد تا باعث کاهش اتلاف وقت در یادگیری دانش آموز شود و وقت بیشتری را صرف توسعه و فراهم کردن یادگیری کند و درس هایی که هم یادگیری و هم گرایش مثبت به سمت مشارکت را فراهم می کند، توسعه دهند (۹). سن ام بولگر^۳ و همکاران (۲۰۰۲) در تحقیقی با عنوان «افزایش سطح علاقه دانش آموزان به کلاس درس با استفاده از تدریس موثر» به این نتیجه رسید که در صورتی که معلمان در تدریس خود چهار نکته زیر را رعایت کنند تدریس موثری خواهند داشت و باعث افزایش خود بازخوردی در خود و نیز افزایش علاقه دانش آموزان به کلاس درس خواهند شد. ۱- بازده ۲- شفافیت ۳- علاقه ۴- تعهد (۱۰). مستون^۴ و آشورت^۵ (۲۰۰۸) معتقدند که سبک های آموزشی در حال حاضر زنجیره ای از گزینه های

3. Judith E Rink

4. Tina J Hall

3. Sean M. Bulger

1. Mosston

2. Ahworth

تدریس و یادگیری است و هر یک از سبک‌های تدریس مجموعه‌ای از اهداف و نتایج مربوط به خود را ایجاد می‌کند. بنابراین در شرایط و فرصت‌های مختلف روش‌های تدریس متفاوت خواهد بود (۱۱). اکتب^۲ و کارهان^۳ (۲۰۱۲) در مقاله‌ای با عنوان «نظرات معلمان تربیت بدنی درباره روش‌های تدریس موثر در تدریس تربیت بدنی» به این نتیجه رسیدند: الف) زمانی که از معلمان پرسیده شد که کدام شیوه آموزشی فکر می‌کنند بهترین نتیجه را دارد؟ ۲۴/۹ درصد معلمان زن تربیت بدنی شیوه دستوری را انتخاب کردند و ۴۳/۸ درصد از مردان تربیت بدنی شیوه تمرین را انتخاب کردند (۱۲). میتچل هویت^۳ (۲۰۱۱) در مقاله‌ای با عنوان «شناسایی سبک‌های تدریس مربیان باشگاه حرفه‌ای تنیس در استرالیا» به این نتیجه رسید: بسیاری از نظریه پردازان آموزشی بر این باورند که بهترین سبک تدریس وجود ندارد. مربیان بیشتر وقت خود را صرف استفاده از سبک‌های تدریسی می‌کنند که اصول آموزشی مشترک با دستورالعمل‌های آموزش مستقیم را به اشتراک می‌گذارد (۱۳). با توجه به اهمیتی که درس تربیت بدنی در مدارس ابتدایی دارد به طوری که هر مقدار به کیفیت و کمیت برنامه درسی تربیت بدنی در مدارس ابتدایی توجه و روی آن سرمایه‌گذاری شود، اثر مثبتی در بهبود الگوهای بعدی زندگی دانش‌آموزان دارد، نیاز به تحقیق در زمینه بررسی وضعیت تدریس درس تربیت بدنی در مدارس ابتدایی بیش از هر زمان دیگر احساس می‌شود. چرا که به مسئولین و دست‌اندرکاران در امر ورزش و تربیت بدنی آموزش و پرورش کمک می‌کند تا با شناخت موانع و مشکلاتی که برسر راه تدریس این درس وجود دارد، بتوانند راهکارهای مناسب را جهت برطرف کردن این موانع و مشکلات اتخاذ نمایند و زمینه مناسبی را فراهم کنند تا دبیران بیشتر از روش‌های مطلوب تدریس استفاده نمایند و از این رهگذر گام‌های موثری در جهت تحقق اهداف آموزشی تربیت بدنی برداشته شود. لذا با توجه به نقش مهم و حیاتی معلمان ورزش در تحقق بخشیدن به اهداف تربیت بدنی، محقق در پی پاسخگویی به سوالات و اثبات فرضیه‌های زیر می‌باشد:

سوالات تحقیق:

- ۱- روش‌های کنونی تدریس درس تربیت بدنی در مدارس دوره ابتدایی خراسان جنوبی چیست؟
 - ۲- نقاط ضعف تدریس درس تربیت بدنی (در بخش‌های مختلف نیازهای شناختی، عاطفی، روانی-حرکتی، سبک کلاس‌داری معلم، رفتارهای مربوط به شغل و ارزشیابی) از دیدگاه دانش‌آموزان و کارکنان آموزش و پرورش (مدیران مدارس، معلمان و کارشناسان تربیت بدنی) در مدارس دوره ابتدایی خراسان جنوبی چیست؟
- فرضیه‌های تحقیق:

- ۱- بین بخش‌های مختلف تدریس درس تربیت بدنی (نیازهای شناختی، عاطفی، روانی-حرکتی، سبک کلاس‌داری معلم) از نظر وضعیت تدریس درس تربیت بدنی از دیدگاه شرکت‌کنندگان در تحقیق اختلاف معناداری

وجود دارد.

۲- بین نظرات دانش آموزان، معلمین، مدیران و کارشناسان تربیت بدنی نسبت به وضعیت تدریس تربیت بدنی در مدارس ابتدایی اختلاف معناداری وجود دارد.

۳- رضایت دانش آموزان، مدیران و کارشناسان تربیت بدنی از روش های تدریس معلمان تربیت بدنی در مدارس دوره ابتدایی در سطح مطلوبی قرار دارد.

روش شناسی تحقیق

پژوهش حاضر یک تحقیق توصیفی- تحلیلی از نوع پیمایشی است، که هدف آن بررسی وضعیت تدریس درس تربیت بدنی در مدارس ابتدایی در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ است. جامعه آماری شامل کلیه آموزگاران تربیت بدنی ۱۹۷ نفر، دانش آموزان ابتدایی ۷۶۶۶۹ نفر، مدیران مدارس دوره ابتدایی ۱۷۴ نفر کارشناسان تربیت بدنی ۱۲ نفر در کلیه ادارات آموزش و پرورش استان خراسان جنوبی در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ است. روش نمونه گیری، روش تصادفی خوشه ای- طبقه ای بوده، که چهار شهرستان بیرجند، قاین، فردوس و سرایان به شکل تصادفی از بین شهرستان های استان به عنوان نمونه انتخاب شدند. تعداد نمونه با استفاده از فرمول محاسبه حجم نمونه

$$n = \frac{N \times Z_{\alpha}^2 \times \sigma^2}{\varepsilon^2 (N-1) + Z_{\alpha}^2 \times \sigma^2}$$

برای جامعه آماری آموزگاران تربیت بدنی (۱۱۴)، مدیران (۱۰۵) و دانش آموزان مدارس

دوره ابتدایی (۲۶۵) و کارشناسان تربیت بدنی اداره آموزش و پرورش (۱۱) نفر به دست آمده است. به منظور گردآوری داده ها در پژوهش از فرم پرسشنامه محقق ساخته استفاده شده است. چهار نوع پرسشنامه برای هر یک از گروه های مورد مطالعه طراحی گردید. پرسشنامه، در هفت بخش: سوالات مربوط به روش تدریس معلم در کلاس، سوالات مربوط به رفع نیازهای شناختی، عاطفی، روانی- حرکتی دانش آموز در ساعت ورزش، سوالات مربوط به شیوه کلاس داری و مدیریت معلم، سوالات رفتارهای مربوط به شغل و سوالات مربوط به ارزشیابی درس ورزش طرح گردیده است. که سوالات مربوط به بخش روش تدریس معلم در کلاس مربوط به پرسشنامه معلمان و دانش آموزان، سوالات رفتارهای مربوط به شغل مربوط به پرسشنامه معلمان، مدیران و کارشناسان و سوالات مربوط به ارزشیابی درس ورزش مربوط به پرسشنامه معلمان است، بقیه بخش ها در پرسشنامه چهار گروه مشترک می باشد. تعداد سوالات پرسشنامه معلمان (۵۱)، مدیران (۳۶)، کارشناسان (۳۶) و دانش آموزان (۲۸) سوال است.

پس از طراحی پرسشنامه برای تعیین روایی آن، پرسشنامه در اختیار اساتید صاحب نظر در حوزه تربیت بدنی و حوزه علوم تربیتی قرار داده شد که پس از بررسی، پرسشنامه مورد نظر برای ۴ گروه تهیه و تنظیم شد. و به ترتیب ضریب پایایی ۰.۹۱، ۰.۹۳ و ۰.۸۸ درصد برای پرسشنامه معلمان تربیت بدنی، دانش آموزان، مدیران مدارس ابتدایی و کارشناسان تربیت بدنی به دست آمد. در اندازه گیری پایایی از روش آلفای کرونباخ استفاده شده است. روش گردآوری اطلاعات با توجه به عنوان پژوهش میدانی می باشد. جهت جمع آوری اطلاعات مربوط به پرسشنامه،

نحوه توزیع پرسشنامه‌ها بین معلمان و مدیران و دانش‌آموزان به این صورت بود که در مدارس انتخابی شهرستان‌های نمونه، پرسشنامه‌ها به صورت مستقیم تحویل دانش‌آموزان و معلمان تربیت بدنی و مدیر همان مدرسه داده شد تا در مهلت مقرر به آن پاسخ دهند. در این پژوهش برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش آمار توصیفی (میانگین، انحراف معیار و انواع جداول) و در آمار استنباطی از آزمون کلموگروف - اسمیرنوف، آزمون کروسکال والیس، آزمون علامت تک نمونه‌ای، آزمون تی تک نمونه‌ای، استفاده شد. همچنین برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نسخه نوزدهم Spss استفاده شده است.

یافته‌های تحقیق

یافته‌های مربوط به آمارتوصیفی به صورت خلاصه شامل ویژگی‌های فردی پاسخ‌دهنده‌ها در ارتباط با جنسیت، سن، سابقه خدمت، سطح تحصیلات، میزان نظارت بر کار معلمان می‌باشد. که درصدی از افراد که به این سوالات پاسخ ندادند نیز مد نظر قرار گرفته‌اند.

در گروه معلمان، ۴۵٫۸٪ افراد مرد و ۴۸٫۹٪ افراد زن هستند. بیش‌ترین فراوانی‌ها، یعنی ۴۳٫۶٪ آنها در دامنه سنی بین ۲۰ تا ۳۰ سال و ۶۲٫۸٪ آنها دارای مدرک لیسانس و ۴۲٫۵٪ آنها دارای سابقه خدمت بین ۱ تا ۱۰ سال می‌باشند.

در گروه مدیران، ۴۱ نفر از نمونه آماری را مردان (۵۰٫۶٪)، ۳۰ نفر از نمونه آماری را زنان تشکیل می‌دهند (۳۷٪). بیش‌ترین فراوانی‌ها، یعنی ۴۵٫۷٪ آنها در دامنه سنی بین ۴۰ تا ۵۰ سال و ۷۵٫۳٪ دارای مدرک لیسانس و ۷۰٫۳٪ دارای سابقه خدمت بین ۲۱ تا ۳۰ سال می‌باشند.

در گروه کارشناسان، همه‌ی نمونه آماری را مردان تشکیل می‌دهند (۱۰۰٪). بیش‌ترین فراوانی‌ها، یعنی ۶۳٫۶٪ در دامنه سنی بین ۴۰ تا ۵۰ سال و تمام افراد نمونه آماری دارای مدرک لیسانس (۱۰۰٪) و ۸۳٫۳٪ دارای سابقه‌ی خدمت بین ۲۱-۳۰ سال می‌باشند.

در گروه دانش‌آموزان، ۱۲۷ نفر از نمونه آماری را پسران (۴۳٫۲٪)، ۱۳۷ نفر از نمونه آماری را دختران تشکیل می‌دهند (۴۶٫۶٪).

همچنین نظارت بر کار معلمان توسط مدیران در سطح بالا و توسط کارشناسان در سطح متوسط صورت گرفته است.

جدول (۱) و (۲) روش‌های کنونی تدریس درس تربیت بدنی در مدارس دوره ابتدایی خراسان جنوبی (از جنبه مدیریت و اداره کلاس) و (از جنبه آموزش مهارت‌ها) را نشان می‌دهد. که از جنبه مدیریت و اداره کلاس شش روش تدریس تربیت بدنی در مدارس شامل (روش تدریس تمرین، دستوری، حل مشکل، تکلیفی، کشف هدایت شده، دو جانبه یا ارتباطی) و از جنبه مدیریت و اداره کلاس دو روش تدریس (کلی و جزئی) مطرح گردید.

جدول ۱. میانگین روش های تدریس تربیت بدنی (از جنبه مدیریت و اداره کلاس) موجود در مدارس دوره ابتدایی خراسان جنوبی از دیدگاه معلمان

تعداد	کمترین مقدار	بیشترین مقدار	انحراف استاندارد	میانگین	شاخص آماری (روش تدریس)
۹۴	۲,۶۷	۵,۰۰	۴۵۹۳۱۰	۴,۵۳۷۲	تمرین
۹۴	۳,۵۰	۵,۰۰	۵۴۰۸۳	۴,۱۳۸۳	دستوری
۹۴	۱	۵	۰,۷۸۰	۳,۶۰	حل مشکل
۹۴	۱	۵	۱,۰۰۳	۳,۴۹	تکلیفی
۹۴	۱	۵	۰,۹۴۵	۳,۴۳	کشف هدایت شده
۹۴	۱	۵	۰,۹۷۷	۳,۳۳	دوجانبه یا ارتباطی

با توجه به نتایج جداول ۱، از دیدگاه معلمان، روش تدریس تمرین دارای بیشترین میانگین بوده و می توان اذعان داشت که در مدارس ابتدایی خراسان جنوبی از جنبه مدیریت و اداره کلاس از روش تدریس تمرین بیشتر استفاده می شود و پس از آن می توان به روش تدریس دستوری اشاره نمود.

جدول ۲. میانگین روش های تدریس تربیت بدنی (از جنبه آموزش مهارت ها) موجود در مدارس دوره ابتدایی خراسان جنوبی از دیدگاه معلمان

تعداد	کمترین مقدار	بیشترین مقدار	انحراف استاندارد	میانگین	شاخص آماری (روش تدریس)
۹۴	۲	۵	۰,۸۴۶	۴,۱۶	جزئی
۹۴	۱	۵	۱,۰۴۲	۲,۹۹	کلی

با توجه به جدول ۲، از دیدگاه معلمان روش تدریس جزئی دارای میانگین بالاتری نسبت به روش تدریس کلی است.

جدول (۳)، نقاط ضعف تدریس درس تربیت بدنی (در بخش های مختلف نیازهای شناختی، عاطفی، روانی- حرکتی، سبک کلاسداری معلم، رفتارهای مربوط به شغل و ارزشیابی) از دیدگاه دانش آموزان و کارکنان آموزش و پرورش در مدارس دوره ابتدایی خراسان جنوبی را نشان می دهد.

جدول ۳. میانگین گویه های تدریس درس تربیت بدنی (در بخش های مختلف نیازهای شناختی، عاطفی، روانی- حرکتی، سبک کلاس‌داری معلم، رفتارهای مربوط به شغل و ارزشیابی) از دیدگاه معلمان، مدیران، کارشناسان و دانش آموزان برای تعیین نقاط ضعف روش تدریس

مقیاس	مقیاس			میانگین			انحراف استاندارد			N			
	معلم	مدیر	کارشناس	معلم	مدیر	کارشناس	معلم	مدیر	کارشناس				
بخش های مختلف تدریس	آموزش اصول مربوط به بهداشت و سلامت جسمانی	۴۴۱	۴۲۵	۳۵۰	۳۵۳	۷۱۰	۷۱۰	۸۳۷	۱۲۲	۹۴	۸۱	۶	۲۹۰
	آموزش اصول مربوط به ناهنجاری های اسکلتی و حفظ وضعیت بدنی	۴۱۷	۴۲۲	۲۸۳	۳۷۴	۹۰۰	۷۹۱	۴۰۸	۱۲۱	۹۴	۸۱	۶	۲۹۱
	آموزش اصول مربوط به تغذیه ورزشی	۴۰۵	۳۸۸	۲۳۳	۳۲۶	۸۹۶	۹۹۲	۵۱۳	۱۲۸	۹۴	۸۱	۶	۲۹۴
	آموزش اصول ایمنی و کمک های اولیه در ورزش	۴۲۹	۴۳۱	۳۵۰	۴۰۰	۸۷۵	۷۶۹	۸۳۷	۱۱۱	۹۴	۸۱	۶	۲۹۱
	آموزش اطلاعاتی را درباره اهمیت ورزش و ورزش درمقی	۲۷۰	۴۰۹	۳۰۰	۳۸۸	۸۲۰	۹۲۵	۱۲۶۵	۱۱۹	۹۴	۸۱	۶	۲۹۳
	آموزش اصول مربوط به روش‌شناسی ورزشی	۳۸۰	۴۰۲	۳۱۷	۳۴۹	۸۱۱	۸۵۱	۷۵۳	۱۳۳	۹۴	۸۱	۶	۲۹۴
	آموزش اصول تربیتی و اخلاقی ورزشی	۴۵۷	۴۲۷	۴۳۳	۴۰۸	۶۹۵	۸۸۱	۵۱۶	۱۱۷	۹۴	۸۱	۶	۲۹۳
	آموزش نحوه حفظ و نگه داری از وسایل ورزشی	۴۵۲	۴۳۵	۳۸۳	۳۹۶	۶۱۷	۷۹۳	۱۱۶	۱۲۸	۹۴	۸۱	۶	۲۹۲
	اجرای بازی های بومی و محلی	۳۸۴	۳۴۱	۳۱۷	۳۰۴	۸۷۱	۱۱۴	۷۵۳	۱۴۶	۹۴	۸۱	۶	۲۸۹
	اجرای برنامه های آمادگی جسمانی	۴۱۱	۴۳۲	۳۸۰	۴۰۷	۷۵۴	۸۰۴	۴۴۷	۱۱۳	۹۴	۸۱	۶	۲۹۴
بخش ورزشی- حرکتی	آموزش مهارت ژیمناستیک	۲۴۱	۲۳۸	۲۶۷	۲۴۸	۱۲۹	۱۴۶	۱۰۳	۱۷۱	۹۴	۸۱	۶	۲۷۶
	آموزش مهارت شنا	۲۱۳	۲۴۶	۲۳۳	۲۵۶	۱۱۸	۱۵۹	۱۲۱	۱۶۵	۹۴	۸۱	۶	۲۷۹
	آموزش مهارت طناب زنی	۴۳۳	۴۳۸	۴۵۰	۴۳۳	۷۱۱	۸۴۵	۵۴۸	۱۰۰	۹۴	۸۱	۶	۲۹۲
	آموزش مهارت پیینگ پنگ	۳۹۴	۴۰۶	۴۱۷	۳۹۹	۹۵۹	۱۲۱	۴۰۸	۱۳۸	۹۴	۸۱	۶	۲۹۲
	آموزش مهارت نو و میدانی	۳۸۲	۴۲۶	۳۸۳	۴۰۳	۹۱۵	۹۹۷	۹۸۳	۱۳۰	۹۴	۸۱	۶	۲۹۱
بخش عاطفی- اجتماعی	لذت از فعالیت های ورزشی از آنکه شده در ساعت ورزش	۴۳۹	۴۵۷	۳۳۳	۴۴۰	۶۴۲	۶۸۸	۵۱۶	۱۰۶	۹۴	۸۱	۶	۲۹۳
	ترغیب دانش آموزان به شرکت در فعالیت های ورزشی	۴۴۵	۴۳۵	۴۳۳	۳۹۳	۶۹۷	۸۳۳	۵۱۶	۱۳۳	۹۴	۸۱	۶	۲۹۴
	توجه به اصل تفاوت های فردی دانش آموزان	۴۳۷	۴۳۲	۳۵۰	۴۱۱	۷۱۸	۸۱۹	۸۳۷	۱۲۱	۹۴	۸۱	۶	۲۹۲
	اجرای مسابقات ورزشی درون مدرسه	۴۱۶	۴۱۷	۴۰۰	۳۷۵	۷۵۲	۸۹۱	۶۳۲	۱۲۰	۹۴	۸۱	۶	۲۸۸
	توجه به تاثیرات زیباربخش ناشی ازبرد و باخت بازی های رفتنی	۴۱۴	۴۰۰	۳۶۷	۴۳۳	۶۹۷	۸۳۲	۵۱۶	۹۸۹	۹۴	۸۱	۶	۲۹۳
سبک کلاس‌داری معلم مدیریت	رابطه نوسته ی دانش آموزان با معلم	۴۴۷	۴۳۳	۴۶۷	۳۹۷	۷۲۹	۸۲۲	۵۱۶	۱۴۰	۹۴	۸۱	۶	۲۹۱
	حل مشکلات عاطفی و اخلاقی دانش آموز	۴۱۱	۴۰۲	۴۰۰	۴۱۴	۷۱۰	۸۵۱	۶۳۲	۱۲۴	۹۴	۸۱	۶	۲۹۱
	استفاده معلم از طرح درس ملون و مشخص	۳۵۷	۳۷۳	۳۶۷	-	۹۴۵	۱۰۰	۸۱۶	-	۹۴	۸۱	۶	-
	حضور و غیاب دانش آموزان	۴۶۵	۴۶۰	۴۵۰	۳۹۰	۷۲۹	۶۰۶	۵۴۸	۱۴۸	۹۴	۸۱	۶	۲۹۳
	توفایی معلم در اداره و کنترل کلاس هایی با جمعیت بالا	۴۱۷	۴۵۳	۳۶۷	۴۶۳	۸۵۱	۶۷۲	۵۱۶	۸۸۷	۹۴	۸۱	۶	۲۹۱
سبک کلاس‌داری معلم مدیریت	استفاده معلم از تصویر و فیلم برای نمایش مهارت ها	۲۶۱	۲۶۸	۲۶۷	۲۳۶	۹۹۷	۱۰۳	۱۰۳	۱۴۱	۹۴	۸۱	۶	۲۹۱
	نظارت معلم روی کلاس و فعالیت دانش آموزان خود	۴۶۰	۴۴۶	۴۳۳	۴۳۳	۷۵۴	۷۰۸	۵۱۶	۹۵۶	۹۴	۸۱	۶	۲۸۷

ادامه جدول ۳. میانگین گویه های تدریس درس تربیت بدنی (در بخش های مختلف نیازهای شناختی، عاطفی، روانی- حرکتی، سبک کلاسداری معلم، رفتارهای مربوط به شغل و ارزشیابی) از دیدگاه معلمان، مدیران، کارشناسان و دانش آموزان برای تعیین نقاط ضعف روش تدریس

ردیف	گویه	میانگین	انحراف معیار	رتبه	درجه آزادی	سطح معنی داری
۱	لزام معلم به تشکیل پرونده های بهداشتی - ورزشی برای دانش آموزان	۳,۴۳	۰,۳۸	۲,۸۳	۴,۴۷	۱,۱۵
۲	استفاده معلم از همکاری والدین دانش آموزان در اجرای فعالیت های ورزشی	۲,۸۱	۰,۰۷	۲,۸۳	۲,۷۷	۱,۱۴
۳	میزان استفاده معلم از کتاب های تربیت بدنی مربوط به هر پایه	۳,۲۷	۰,۳۰	۳,۵۰	۶,۴۲	۰,۴۸
۴	میزان دسترسی خود به پوشیدن کفش و لباس ورزشی توسط معلم	۳,۹۱	۰,۹۹	۴,۵۰	۹,۵۸	۱,۰۰
۵	مطالعه بحثنامه ها مربوط به تربیت بدنی دوره ابتدایی از سوی معلم	۴,۶۲	۰,۶۳	۳,۵۰	۶,۷۹	۰,۳۷
۶	میزان توانایی جسمانی و فنی لازم معلم برای تدریس	۴,۳۴	۰,۶۹	۳,۵۰	۶,۴۵	۰,۴۸
۷	میزان علاقه مندی معلم به تدریس در رشته تربیت بدنی	۴,۱۸	۰,۳۰	۳,۵۰	۱,۰۲	۰,۴۳
۸	میزان علاقه مندی به تدریس در مقطع ابتدایی	۳,۸۰	۰,۶۰	۲,۶۷	۰,۷۱	۱,۰۳
۹	میزان رضایت از روش تدریس معلم	۳,۸۰	۰,۴۶	۳,۵۰	۰,۰۷	۰,۴۸
۱۰	مقدارتعلق مباحث شناختی و نظری در ارزشیابی نمره درس تربیت بدنی	۳,۷۶	-	-	۰,۰۰	-
۱۱	مقدارتعلق مباحث اخلاقی و تربیتی در ارزشیابی نمره درس تربیت بدنی	۴,۳۵	-	-	۰,۷۲	-
۱۲	میزان انجام ارزشیابی مستمر در طول سال تحصیلی برای آگاهی از میزان پیشرفت مهارتی دانش آموز	۴,۱۲	-	-	۰,۷۸	-
۱۳	توجه به امل تفاوت های فردی دانش آموزان در ارزشیابی نمره تربیت بدنی	۴,۲۸	-	-	۰,۶۴	-

با توجه به به اطلاعات جدول ۳ همانطور که مشاهده می شود اجرای طرح های وزارتی شنا و ژیمناستیک در حیطه روانی- حرکتی، استفاده از رسانه های آموزشی مثل فیلم و عکس در تدریس و استفاده از همکاری والدین در اجرای برنامه های ورزشی و اقدام به تشکیل پرونده های بهداشتی و ورزشی برای دانش آموزان در حیطه کلاسداری و مدیریت معلم، آموزش اصول مربوط به ناهنجاری های اسکلتی و وضعیت بدنی و آموزش اصول مربوط به تغذیه و ورزشی در حیطه شناختی دارای میانگین کمتر از ۳ است. که به عنوان نقاط ضعف روش تدریس تربیت بدنی از دیدگاه معلمان، مدیران، کارشناسان و دانش آموزان شناخته شده اند.

جدول ۴. نتایج آزمون کروسکال والیس برای مقایسه بین بخش های مختلف تدریس درس تربیت

بدنی

متغیرها	شاخص آماری	تعداد	میانگین	آماره خی	درجه آزادی	سطح معنی داری
نیازشناختی	۴۷۵	۱۰۱۲/۵۹				
حرکتی	۴۷۵	۷۲۷/۳۵				
عاطفی	۴۷۵	۱۲۴۵/۱۴			۳	۰/۰۰۰۱
کلاسداری	۴۷۵	۸۱۶/۹۱		۲۵۰/۰۱		

با توجه به نتایج جدول ۴، بین بخش‌های مختلف تدریس درس تربیت بدنی (نیازهای شناختی، عاطفی، روانی-حرکتی، سبک کلاس‌داری معلم) از نظر وضعیت تدریس اختلاف معناداری وجود دارد. (سطح معنی داری آزمون کروسکال والیس کمتر از ۰/۰۵ است ($P=0/0001$) به طوری که بیشترین امتیاز مربوط به بعد عاطفی و کمترین امتیاز مربوط به بعد حرکتی است.

جدول ۵. نتایج آزمون کروسکال والیس برای مقایسه نظرات دانش‌آموزان، معلمان، مدیران و کارشناسان تربیت بدنی نسبت به وضعیت تدریس

متغیرها	شاخص آماری	تعداد	میانگین رتبه‌ها	آماره خی دو	درجه آزادی	سطح معنی داری
دانش‌آموزان		۲۹۴	۲۲۶/۹۸	۱۴/۳۰	۳	۰/۰۰۳
معلمان		۹۴	۲۴۴/۸۱			
مدیران		۸۱	۲۷۹/۲۱			
کارشناسان		۶	۱۱۴/۸۳			

با توجه به نتایج جدول ۵، بین میانگین ۴ گروه از لحاظ آماری اختلاف معنی داری وجود دارد. (سطح معنی داری آزمون کروسکال والیس کمتر از ۰/۰۵ است ($P=0/0003$)) به طوری که بیشترین امتیاز مربوط به مدیران و کمترین امتیاز مربوط به کارشناسان است.

جدول ۶، ۷ و ۸ میزان رضایت دانش‌آموزان، مدیران و کارشناسان از روش تدریس معلم را نشان می‌دهد: در همه ی این جداول فرض صفر را بر این گرفته ایم که H_0 : «رضایت دانش‌آموزان از روش‌های تدریس معلمان تربیت بدنی موجود در مدارس دوره ابتدایی در سطح مطلوبی قرار ندارد».

جدول ۶. آزمون علامت تک نمونه‌ای برای سنجش رضایت دانش‌آموزان از روش تدریس معلم

شاخص آماری	تعداد		تعداد		سطح معنی داری
	تعداد	علامت‌های مثبت	تعداد	علامت‌های منفی	
رضایت دانش‌آموزان	۲۹۴	۱۹	۲۷۳	۲	<0,0001

با توجه به نتایج جدول ۶، سطح معنی داری آزمون علامت تک نمونه ای کمتر از ۰/۰۵ است ($P < 0,0001$) لذا فرض صفر رد می‌شود. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت از لحاظ آماری رضایت دانش‌آموزان از روش‌های تدریس تربیت بدنی موجود در مدارس دوره ابتدایی در سطح مطلوبی قرار دارد.

جدول ۷. آزمون تی تک نمونه ای برای سنجش رضایت مدیران از روش تدریس معلم

شاخص	آماره t	درجه آزادی	میانگین	انحراف معیار	فاصله اطمینان برای		سطح معناداری	متغیر
					اختلاف میانگین ۹۵٪			
					حد پایین	حد بالا		
رضایت مدیران	۱۷,۹۰۸	۸۰	۴,۰۴۱	۰,۵۲۳	<۰,۰۰۰	۰,۹۲۵	۱,۱۱۵۶	> ۳

طبق نتایج جدول ۷، سطح معنی داری آزمون تی تک نمونه ای کمتر از ۰/۰۵ است ($P < ۰,۰۰۰۱$) لذا فرض صفر رد می شود. همچنین میانگین رضایت مدیران مدارس آموزش و پرورش از روش های تدریس برابر ۴/۰۴۱ است لذا می توان نتیجه گرفت از لحاظ آماری رضایت مدیران مدارس آموزش و پرورش از روش های تدریس تربیت بدنی در مدارس دوره ابتدایی در سطح مطلوبی قرار دارد.

جدول ۸. آزمون تی تک نمونه ای برای سنجش رضایت کارشناسان از روش تدریس معلم

شاخص	آماره t	درجه آزادی	میانگین	انحراف معیار	فاصله اطمینان برای		سطح معناداری	متغیر
					اختلاف میانگین ۹۵٪			
					حد پایین	حد بالا		
رضایت کارشناسان	۵/۰۴	۵	۳/۵۶	۰/۲۷۴	۰/۰۰۴	۰/۲۸	۰/۸۵	> ۳

بر اساس نتایج جدول ۸، سطح معنی داری آزمون تی تک نمونه ای کمتر از ۰/۰۵ است ($P = ۰/۰۰۴$) لذا فرض صفر رد می شود. همچنین میانگین رضایت کارشناسان مدارس آموزش و پرورش از روش های تدریس برابر ۳/۵۶ است لذا می توان نتیجه گرفت از لحاظ آماری رضایت کارشناسان آموزش و پرورش از روش های تدریس تربیت بدنی موجود در مدارس دوره ابتدایی در سطح مطلوبی قرار دارد.

بحث و نتیجه گیری

هدف اصلی این تحقیق بررسی وضعیت تدریس درس تربیت بدنی در مدارس ابتدایی استان خراسان جنوبی می باشد. که وضعیت تدریس درس تربیت بدنی در هفت بخش: روش تدریس معلم در کلاس، نیازهای شناختی، عاطفی، روانی- حرکتی دانش آموز در ساعت ورزش، شیوه کلاس داری و مدیریت معلم، رفتارهای مربوط به شغل و ارزشیابی درس ورزش مورد بررسی قرار گرفت.

در این تحقیق میانگین روش های تدریس تربیت بدنی (از جنبه مدیریت و اداره کلاس) که شامل روش تدریس دستوری، شیوه تمرین، روش تکلیفی، روش کشف هدایت شده، روش حل مشکل، روش دوجانبه یا ارتباطی بود نشان داد که از نظر معلمان و دانش آموزان میانگین روش تدریس تمرین و بعد از آن روش تدریس دستوری نسبت به بقیه ی روش های تدریس تربیت بدنی در مدارس ابتدایی بیشتر است. همچنین میانگین دو روش تدریس کلی و جزئی از جنبه آموزش مهارت ها، نشان داد که روش جزئی، در تدریس تربیت بدنی در مدارس ابتدایی بیشتر استفاده می شود. نتیجه پژوهش حاضر با نتایج پژوهش اکتب کارهان (۲۰۱۲)، میتچل هویت (۲۰۱۱) و لطیف ایدس و حسین یونلو (۲۰۰۷) هم خوانی دارد (۱۳، ۱۴، ۱۲). استفاده از روش دستوری باعث کنترل بهتر کلاس می شود. اگر محدودیت زمان مطرح باشد، این روش موثرتر و اثربخش تر خواهد بود. استفاده از این روش، دانش آموزان را قادر می سازد تا اهداف نهایی را به طور مستقیم درک کنند و آنچه که نباید انجام دهند برایشان روشن می شود. همچنین امکان کنترل کلاس با جمعیت زیاد را فراهم می شود. همچنین در شیوه تدریس تمرین، دانش آموز با مشاهده و بحث کردن، آنچه را که باید انجام شود، به طور دقیق درک خواهند کرد؛ اما با این وجود شیوه های تدریس دستوری و تمرین که اغلب به عنوان الگوی معلم محور می توان از آن نام برد تا الگوی شاگرد محور، می تواند منجر به بی توجهی به نیازها و علاقه مندی ها و توانایی های دانش آموزان، فراهم نکردن زمینه نوآوری و بروز خلاقیت ها و بی توجهی به افکار دانش آموزان شود همچنین در شیوه تدریس تمرین به این سبب که همه افراد یک نوع فعالیت را انجام می دهند، نقش تفکر و خلاقیت در افراد ضعیف می شود. بنابراین پیشنهاد می شود از این روش برای معرفی مهارت یا فعالیت ورزشی بیشتر استفاده شود (۵).

همین طور نتایج تحقیق نشان داد روش های تدریس از جنبه آموزش مهارت ها، که شامل روش تدریس کلی (قیاسی) و جزئی (استقرایی) می شد، در تدریس تربیت بدنی در مدارس ابتدایی از روش تدریس جزئی (استقرایی) بیشتر استفاده می شود. که شاید یکی از دلایل آن یادگیری سریعتر این روش نسبت به روش کلی (قیاسی) باشد (۵). در رابطه با دو روش کلی (قیاسی) و جزئی (استقرایی) واقعیت این است که هم تحقیقات و هم مطالعات تجربی نتوانسته اند با قطعیت، برتری یکی از این دو روش نسبت به دیگری را اثبات نمایند. از آزمایش های متعددی که درباره اثبات برتری روشی بر روش دیگر انجام گرفته، این نتیجه به دست آمده که برتری یک روش به دیگری، بستگی به نوع مهارت یا خصوصیات نوآموز دارد. یکی از پژوهشگران به این نتیجه رسیده که یادگیری به روش کل آموزشی (قیاسی) برای افراد تیز هوش و سنین بالا مطلوب تر است (۱۵). کِنپ و دیکسون در

تحقیق مقایسه ای این دو روش، در آموزش تر دستی سه تویی، به این نتایج دست یافت که گروهی که با روش کل آموزی به تمرین پرداخته بودند، با سرعت بیشتری به کسب مهارت رسیدند، و گروهی که با روش جزء آموزی تمرین کردند نتوانستند دقت و مهارت مکتسبه از تمرینات اولیه را به تمرینات بعدی منتقل کنند. در تحقیقات دیگری از این قبیل و در رشته های مختلف نتیجه عکس این مورد یافت شد (۱۶). با این وجود، هم روش قیاسی و هم روش استقرایی برای آموزش مهارت های حرکتی اجتناب ناپذیرند و تجربیات و تحقیقات، برتری معنی دار هیچ یک از دو روش فوق را تایید نکردند. ترکیب قیاس و استقراء در آموزش ورزش هایی که شامل مجموعه ای از مهارت های مختلف هستند، الزامی است. و بهتر است مهارت های ساده به روش قیاسی و مهارت های پیچیده به روش استقرایی تدریس گردند.

همچنین میانگین گویه های روش تدریس در بخش های مختلف نیازهای شناختی، عاطفی، روانی-حرکتی، سبک کلاسداری معلم، رفتارهای مربوط به شغل و ارزشیابی نشان داد: اجرای طرح های وزارتی شنا و ژیمناستیک در حیطه روانی-حرکتی، استفاده از رسانه های آموزشی مثل فیلم و عکس در تدریس و استفاده از همکاری والدین در اجرای برنامه های ورزشی و اقدام به تشکیل پرونده های بهداشتی و ورزشی برای دانش آموزان در حیطه کلاسداری و مدیریت معلم، آموزش اصول مربوط به ناهنجاری های اسکلتی و وضعیت بدنی و آموزش اصول مربوط به تغذیه ورزشی در حیطه شناختی در سطح نامطلوبی قرار دارد. که به عنوان نقاط ضعف روش تدریس تربیت بدنی از دیدگاه معلمان، مدیران، کارشناسان و دانش آموزان در ساعت ورزش شناخته شده اند. که این موضوع با نتایج پژوهش بلالی (۱۳۷۹)، افضل پور و همکاران (۱۳۸۶)، رضانی نژاد و همکاران (۱۳۹۱)، فراهانی (۱۳۸۱) و کشاورز (۱۳۸۲) همخوانی دارد (۱۷، ۱۸، ۱۹، ۲۰، ۲۱). یکی از موارد مربوط به روش تدریس معلمان ورزش در مدارس ابتدایی که در سطح نامطلوبی در این تحقیق قرار داشت، استفاده از رسانه های آموزشی مثل فیلم و عکس در تدریس بود. از آنجا که آموزش فنون و تکنیک ها و مهارت های عملی با تدریس نظری کاملا تفاوت دارد، در آموزش مفاهیم نظری، شاید بتوان حجم زیادی از اطلاعات را به روش توضیحی به دانش آموزان منتقل نمود اما آموزش فنون و مهارت ها، مبتنی بر دو عنصر اساسی است: یکی شناخت کامل مهارت و درک اجزاء آن و دیگری اجرای مهارت تا مرحله عادی شدن. بدیهی است درک، مقدم بر اجراست، به این مفهوم تا درک صحیح، کامل و عمیق صورت نپذیرد، اجرای صحیح ممکن نخواهد بود. تحقق این امر مهم مستلزم استفاده گسترده از وسایل کمک آموزشی از قبیل فیلم، عکس و اسلاید خواهد بود (۱۵). همچنین استفاده از همکاری والدین در اجرای برنامه های ورزشی در مدارس در این تحقیق در سطح نامطلوبی قرار داشت. در رابطه با اهمیت نقش والدین در پیشبرد برنامه های تربیت بدنی مدارس می توان گفت که آگاهی والدین دانش آموزان از اهداف تربیت بدنی و تشویق آنها به شرکت در فعالیت های بدنی و ورزشی مدرسه، فرصت بیشتری را برای فعال بودن دانش آموزان فراهم می آورد، به این ترتیب، ضمن آنکه از ممانعت غیرمنطقی فرزندان خود در شرکت به فعالیت های بدنی اجتناب می کنند، می توانند با معلمان تربیت بدنی در اجرای برنامه های ورزشی و حرکتی فرزندانشان همکاری کنند.

همچنین نتایج با استفاده از آزمون کروکسال-والیس نشان داد بین بخش های مختلف تدریس درس تربیت بدنی (نیازهای شناختی، عاطفی، روانی-حرکتی)، از نظر وضعیت تدریس اختلاف معناداری وجود دارد. نتیجه این فرضیه با نتایج تحقیقات در کتاب لیکر هم خوانی دارد (۶). این در حالی است که توجه به تمام حیطه های رفتاری درس تربیت بدنی جزء اهداف این درس می باشد. همچنین در تعلیم و تربیت اسلامی توجه به همه ابعاد وجودی دانش آموز مانند جنبه بدنی (بهداشت، سلامتی، ورزش)، شناختی، اجتماعی و اخلاقی اهمیت دارد. لذا اهمیت شناخت تدریس درس تربیت بدنی در همه ی ابعاد این درس برای معلمان ضروری است. متأسفانه تأکید صرف و یک جانبه بر برخی از اهداف اختصاصی مانند هدف مهارتی، ورزشی و رقابتی و نادیده گرفتن سایر اهداف اختصاصی و عمومی یا عدم توجه به اهداف اجتماعی و تربیتی موجب می شود که فعالیت های حرفه ای و شغلی مربیان صرفاً تفننی تلقی و از مجموعه برنامه های با ارزش تربیتی منفک شود یا به فعالیتی نازل و کم اهمیت تبدیل گردد. اگر تربیت حرکتی و ورزشی را بخشی از تعلیم و تربیت بدانیم، توجه به همه ی اهداف و حرکت در راستای تربیت همه جانبه فرد ضروری است (۵).

با توجه به نتایج تحقیق موارد زیر را می توان مورد توجه قرار داد:

۱. با توجه به اینکه در این پژوهش اجرای طرح های وزارتی مثل شنا و ژیمناستیک در حیطه روانی حرکتی در سطح نامطلوبی قرار داشت، برنامه ریزی و نظارت جدی و دقیق و فراهم کردن بودجه و تسهیلات مورد نظر یا تجدید نظر در اجرای این طرح ها از سوی کارشناسان انجام شود.
۲. همچنین با توجه به اهمیت نقش رسانه و تکنولوژی در آموزش و پرورش خصوصاً در آموزش درس تربیت بدنی و کمرنگ بودن نقش رسانه ها در آموزش تربیت بدنی در این تحقیق توصیه می شود تا در مدارس امکانات لازم جهت استفاده از این وسایل جهت آموزش بهتر درس تربیت بدنی فراهم شود.
۳. همچنین با توجه به اینکه نقش والدین در اجرای امور و برنامه های ورزشی در مدارس در سطح نامطلوبی قرار داشت و با توجه به اهمیت نقش والدین در پیشبرد برنامه های تربیت بدنی که در این تحقیق بیان شد معلمان تربیت بدنی با همکاری مدیران مدارس جلسات و برنامه هایی جهت آشنا نمودن والدین با اهداف درس تربیت بدنی و مزایای همکاری و هماهنگی آنان در اجرای اهداف و برنامه های درس تربیت بدنی برگزار نموده تا زمینه برای همکاری و پر رنگ شدن نقش والدین در اجرای برنامه های ورزشی فراهم شود.
۴. نتایج تحقیق نشان داد روش های کنونی تدریس معلمان در مدارس ابتدایی بیشتر بر الگوهای معلم محوری و زود بازده مثل روش دستوری و تمرین استوار است. لذا پیشنهاد می شود جهت توسعه و رشد خلاقیت و تفکر دانش آموزان و تنوع بیشتر در آموزش درس تربیت بدنی زمینه آشنایی معلمان با استفاده و کاربرد ترکیبی از انواع روش های تدریس تربیت بدنی در ساعت ورزش با توجه به موقعیت و هدف آموزشی فراهم گردد.

۵. با توجه به نتایج تحقیق، به علت اختلاف معنادار بین حیطه های مختلف اهداف رفتاری درس تربیت بدنی، بر تعلیم و تربیت همه جانبه ابعاد وجودی دانش آموز در حیطه های مختلف روانی - حرکتی، شناختی، عاطفی، اجتماعی و اخلاقی در تدریس درس تربیت بدنی در مدارس ابتدایی و نه صرفاً اهداف ورزشی و رقابتی تاکید شود.

منابع

1. Azmoon, J. Hasanlu, M. (1391). Physical education teacher and Teaching Patterns. *Physical Education roshd*, 13 (2), pp. 23-25. [Persian]
2. Lu, C. De lisio, A. (2009). Specifics for generalists: Teaching elementary physical education. *International Electronic Journal of Elementary Education*, vol.1, no. 3, pp. 170-171.
3. Shabani, H. (1391). Education and training skills (teaching methods and techniques). Tehran: Organization of Study and Compilation of universities Humanities Books (samt). [Persian]
4. Kargar, M. Naderian, M. (1381). Physical education in schools. Tehran: Payam Noor university. [Persian]
5. Ramezanejad, R. (1391). Physical education in schools. Tehran: Organization of Study and Compilation of universities Humanities Books (samt). [Persian]
6. laker, A. (2000). Beyond the boundaries of physical education. U.S.A.
7. Ramezanejad, R. Hematinezhad, M. Maieki, G. (1382). The study problems of physical education classes' management from teachers' viewpoints. *Olympic Journal*, 24 (3 and 4), pp. 41-50. [Persian]
8. Sepasi, H. Moshref Javadi, B. Mehr Alizadeh, Y. Shafi-Nia, P. (1384). The study of the content of physical education condition in girls Highschools in the country and Presentation a suggested model. *Olympic*, 31 (3), pp. 27-38. [Persian]
9. Rink, J. Hall, T. (2008). Research on Effective Teaching in Elementary School Physical Education. *the Elementary School Journal*, 108, 3, 207-218.
10. Bulger, S. Mohr, D. Walls, R. (2002). Stack the deck in favor of your students by using the four aces of effective teaching. *Journal of Effective Teaching*, 5(2), 1-4.
11. Mosston, M. Ashworth, S. (2008). Teaching physical education. U.S.A: Spectrum
12. Aktop, A. Karahan, N. (2012). Physical education teacher views of effective teaching methods in physical education. *Social and Behavioral Sciences*, 46, 1910 – 1913.

13. Hewitt, M. (2011). Self-identified teaching styles of junior development and club professional tennis coaches in australia.
14. Unlu, H. Aydos, L. (2007). According to opinions of teachers; the teaching methods and techniques preferred by the teachers and learners for the class of physical education training. 8, 2, 71-81.
15. Azrbany, A. Afshar, M. (1392). Methods, techniques and patterns of physical education teaching. Tehran: Ayyzh. [Persian]
16. Knapp, C. Dixon, W. R. (1950). Learning to juggle: I. A study to etermine the effect of two different distributions of practice on learning efficiency. The Research Quarterly, 21, 331-336
17. Balali, Sh. (1379). Check sports facilities and human resources of boys high schools in talesh city and identify problems and bottlenecks. Thesis Master of Physical Education. University of Guilan. [Persian]
18. Afzalpour, I. Zarang, M. KHoshbakhti, J. (1386). Evaluating the condition of physical education implementation in elementary second and first base school in South Khorasan province. Research in Sport Science, 16 (4), 107. 125. [Persian]
19. Ramezaninejad, R. Panahi, M. Mir-Yousefi, Syed J. Niyazi, Syed M. (1391). Compare physical needs, skills, cognitive and emotional Iranian school girl students in lesson physical education and sports. Research in Sport Management and Motor Behavior, 19 (3), 80-96. [Persian]
20. Farahani, A. (1381). The role of technology in physical education training and front side challenges. Research in Sport Science, 1 (2), 29-41. [Persian]
21. Keshavarz, L. (1382). The role of media in teaching soccer lesson of physical education branch, distance learning system. Motion, 16, 25-38. [Persian]

The study of methods and teaching status of physical education lesson in elementary schools in South Khorasan province

Narjas Soltani moghaddam *¹ - Ali Seghatoleslami² - Seyyede Azra Mirkazemi³

Abstract

Introduction and aim: Choosing the most appropriate method and the way of teaching of physical education coaches is one of the most important topics in the field of Physical Education. Therefore, the purpose of this study was to evaluate the different domains of teaching physical education in primary schools in South Khorasan province.

Methodology: Of the statistical population, including physical education teachers, elementary schools students and administrators and education experts in physical education, 114, 105, 265, and 11 people by stratified cluster random sampling respectively selected as samples. The Kolmogorov-Smirnov, Kreskas-Wallis one-sample signal, and one-sample t test used for data analysis.

Results: The results showed that current methods of teaching physical education in elementary schools were further practice and order methods. As well as, implementation of swimming and gymnastics ministerial projects, role of the media and parents in implementing physical education course and teaching the principals related to skeletal deformities and students' sports nutrition were poor and unfavorable.

Conclusion: According to the findings, teachers have to be more familiar with various teaching methods and their application in different conditions. And planning and monitoring were provided to implement Ministry plans of swimming and gymnastics and more functional role of the media and parents must be considered in implementing physical education course and teaching the principals related to skeletal deformities and students' sports nutrition.

Key words

Status of teaching, physical education, primary schools

1 . M.A. physical education. University of Birjand. Birjand. Iran (Corresponding Author: Email: soltani1366@gmail.com; Tel :+98.....)

2 . Assistant professor. Physical Education College. University of birjand. Birjand. Iran

3 . Associate professor. Physical Education College. University of birjand. Birjand. Iran.